



CONTINGUTS DELS TALLERS PER A ESCOLARS
(Documentació per a mestres i pedagogs)



Premi Josep M Piñol a la millor iniciativa
de lluita contra l'atur 2009



LA PROPOSTA EDUCATIVA

I. OBJECTIUS

Objectius generals

- Conèixer la **realitat actual** de cultiu de la vinya i l'elaboració del vi.
- Experimentar la **fragilitat** de l'entorn natural i trobar les accions personals i col·lectives que es poden realitzar per evitar la seva degradació.
- **Fomentar** als escolars hàbits de convivència en un àmbit diferent al del marc educatiu o familiar.
- Promoure la **responsabilitat**, els hàbits de treball personal i col·lectiu.
- Estimular la capacitat creativa dels individus, fent-los **responsables** i participatius en els treballs d'equip.
- Aprendre a **valorar** les capacitats i possibilitats de les persones amb discapacitat.

Objectius específics

- Diferenciar les diverses parts que té un **cep** i la seves funcions: fotosíntesi, transpiració, absorció...
- Conèixer com és el **cultiu de la vinya** al llarg de l'any i el paper de les eines i de les màquines i l'evolució que han tingut al llarg del temps.
- Comprendre la influència de les **estacions** en el cicle vegetatiu de la vinya.
- Relacionar el cultiu de la vinya amb el **factor climàtic** i valorar l'impacte mediambiental positiu que suposa l'acció de l'home en el conreu de la terra.
- Conèixer la importància dels **empelts** en la vinya: la fil·loxera.
- **Participar** en les tasques del cultiu de la vinya i aprendre a diferenciar les diferents varietats de ceps.
- Generar actituds personals que incideixin en la **millora del medi ambient** a través de les accions quotidianes.
- Descobrir què són les **energies renovables** i la seva incidència en l'escalfament global i el canvi climàtic.
- Identificar com es pot **optimitzar l'energia** per tal de fomentar l'estalvi.
- Descobrir el valor de la **pagesia** en l'equilibri comarcal de Catalunya.
- Comparar la **vida a pagès** del segle passat amb la realitat actual.
- Relacionar la **història del cultiu** de la vinya i la seva distribució geogràfica.
- Familiaritzar-se amb el valor de la **diferència** i amb les capacitats de totes les persones.

1.2 DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT

Les activitats que us presentem plantegen que l'experimentació i el treball pràctic siguin l'eix bàsic de tot el procés d'aprenentatge. Pretenem que els conceptes bàsics que volem transmetre entrin pels sentits. Cal **tocar, olorar, veure...** directament totes les realitats que podem trobar als llibres o a Internet, per tal de comprendre-les millor.

Volem que els alumnes facin un empelt, vengin el funcionament real d'una planta, participin en les tasques bàsiques del cultiu d'una vinya, facin la verema i obtinguin el most, comprovin com s'obté energia elèctrica amb el sol o amb la força del vent....

Aprendre de la diferència

Una altra de les particularitats, característica i **valor afegit** de *Viu la vinya* és el fet que els monitors que dirigeixen les activitats són treballadors de Fundació Mas Albornà, entitat especialitzada en la inserció de persones amb **discapacitat intel·lectual**. D'aquesta manera, els escolars descobreixen en l'activitat el valor de la diferència de totes les persones i aprenen a valorar-les per les seves capacitats i no pas per les seves mancances. Es tracta, doncs, d'una activitat transversal que engloba una doble lliçó i aprenentatge.

La didàctica: blog i web com a eines de suport

Una de les originalitats de *Viu la vinya* es troba en el **material complementari** de suport, el qual es basa en les **noves tecnologies**. Així, l'activitat és purament pràctica i els continguts a ampliar, reforçar i treballar es troben al blog.

Amb això es cerca la **interacció** amb d'altres escolars i la **participació** activa de l'alumne en tot moment, ja sigui abans o després de fer l'activitat (consultant pel blog les activitats que farà, veient les fotografies d'altres escoles que ja hagin viscut l'experiència, opinant sobre temes proposats, penjant fotografies sobre l'evolució del cep que es cultiva a classe...)

Totes les activitats tenen el **suport del blog** (on s'hi troben tots els materials didàctics i d'informació). També es pot participar, fer el seguiment de les diverses activitats, proposar suggeriments... El blog de *Viu la Vinya* www.viulavinya.cat és un espai per a aprendre i compartir.

1.3 A QUI ES DIRIGEIX

Les activitats estan pensades per alumnes de **Cicle Inicial, Mitjà i Superior** i per a grups de fins a 50 persones. Tenen una durada de 2,5 hores i es poden realitzar en horari de matí o de tarda. Hi ha la possibilitat de poder dinar a les nostres instal·lacions.

També s'ofereix l'opció de realitzar una visita combinada que inclou una visita al Centre de Visites Torres i el Taller Viu la Vinya.

Totes les activitats tenen el suport de material didàctic: dossier pedagògic per al mestre i fitxes de dinàmiques per als alumnes.

L'OFERTA DE TALLERS

TALLER I

I. COM FUNCIONA UN CEP? (Àrea ciències, ceps-botànica)

a. Què és un cep?

- i. Definició de planta
 1. Funcions bàsiques de les plantes
 2. Estructura i principals parts dels vegetals
 3. Activitats
 - a. Veure un cep/esqueix amb arrels
 - b. Visualitzar una arrel al microscopi
 - c. Observar les estomes de les fulles

b. Com es crea?

- i. Fabricació del cep
 1. El portaempelt
 2. El cep
 3. Activitats
 - a. Fer un portaempelt
- ii. La fil·loxera
 1. Explicació de la seva incidència en la vinya
 2. Activitat
 - a. Joc

c. Com s'obté el raïm?

- i. La reproducció
 1. Vegetativa
 2. Asexual
 - a. Empelt
 3. Sexual
 - a. Floració
 - b. Pol·linització
 - c. Fruit
- ii. Verol
 1. Per què el raïm és blanc?
 2. Per què el raïm és negre?
- iii. Activitats
 1. Indicadors per tal d'experimentar amb les reaccions (per exemple, la transformació de l'àcid en bàsic amb una col lombarda)

TALLER 2

2. COM ES FA UNA VINYA? (Àrea ciències, camp-vinya)

a. Aspectes generals

- i. Nombre de plantes
- ii. Emparrat/reg
- iii. Formació (per què n'hi ha de més alts o baixos)
- iv. Climatologia: la geografia de la vinya

b. Estacionalitat

- i. Estats
 1. Brotació
 2. Floració
 3. Fruit
- ii. Tasques associades, eines i màquines actuals
- iii. Coberta vegetal
 1. Conceptes moderns de cultiu
 2. Utilització o no d'herbicides
- iv. Activitats
 1. Conèixer les eines de treball del camp i de la vinya: tractor, ensulfatadora...

Taller 3

3. CONSUM RESPONSABLE (Àrea ecologia, ciències)

a. Energies

- i. Solar
- ii. Eòlica
- iii. Hidràulica
- iv. Activitats
 1. Veure una placa solar, funcionament i generació d'energia

b. Reciclatge i compostatge

Es pretén fer entendre als participants d'on provenen els compostos orgànics, quins efectes nocius té en el medi ambient els residus i la necessitat de reciclar com a única alternativa a la conservació del medi ambient.

c. Optimització de l'energia

- i. Maneres d'estalvi d'energia i optimització de recursos
A través de petits canvis quotidians es poden optimitzar els recursos i estalviar energies, tot esdevenint més respectuosos amb el medi ambient.
- ii. Activitats
 1. Bombetes: descobrir quina consumeix més energia

d. Escalfament global i canvi climàtic

- i. Activitat de visita al viver (revegetatives)
A través d'aquesta visita al viver s'apreciaran, per exemple, les diferents maneres com el canvi climàtic afecta els cultius gràcies als experiments que s'hi estan duent a terme. L'escolar podrà extreure conclusions per sí mateix tot potenciant la seva reflexió personal.
També es visitaran el creixement de pins i alzines a partir de llavors destinats a la revegetació.

Taller 4

PAGESIA I MÓN RURAL (Àrea història i societat)

a. Història del cultiu

- ii. Quan i a on sorgeix (Panoràmica històrica: Grècia, Egipte...)
- iii. La vinya a la Mediterrània (especificats sobre l'arribada i arrelament de la vinya a casa nostra)
- iv. La fil·loxera: punt de partida de l'aparició de la vinya
- v. L'empelt com a resposta al cataclisme

b. Què és el vi?

- i. Transformació del raïm que permet la conservació
- ii. El vi com a aliment

c. Abans i ara

- i. El cultiu i les eines
- ii. Moments clau
 1. Pas de la vinya silvestre a la domesticació
- iii. Criar vinyes
- iv. Treballs
- v. Activitats
 1. Descobrir les eines antigues de cultiu

d. L'organització a pagès

- i. El cultiu i les eines
- ii. Moments clau
 1. Pas de la vinya silvestre a la domesticació
- iii. Criar vinyes
- iv. Treballs
- v. Activitats
 1. Descobrir les eines antigues de cultiu

e. Abans i ara

- i. Habitatge
- ii. Família: l'hereu i la pubilla
- iii. Festes i tradicions: la festa de la verema
- iv. Estructura social: contrast societat rural-urbana
- v. Organització: calendari de pagès, fases lunars, concepte de "jornal"
 1. Mides i mesures
 2. Activitat dinàmica



Contacte:

Per a informació i reserves:

t. 902 19 11 04

e-mail: comunicacio@masalborna.org

Més informació: viulavinya@masalborna.org

Espai web: www.viulavinya.cat